

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS ŠIAULIŲ IR TELŠIŲ APSKRITYSE

Budžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. +370 609 54 703, +370 658 42 925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389
Adresas korespondencijai: Vilniaus g. 263, LT-76337 Šiauliai, mob. +370 667 25 580, +370 609 54 675, el. p. [siauliai@vaistaiga.lt](mailto:šiauliai@vaistaiga.lt)

Radviliškio rajono savivaldybės tarybai

2025-06-16 Nr. TR5-5- (5.5.E)

Kopija

Radviliškio rajono savivaldybės merui

Kazimierui Račkauskui

REIKALAVIMAS

DĖL LIUVOS RESPUBLIKOS DRAUDIMO PROPAGUOTI TOTALITARINIUS, AUTORITARINIUS REŽIMUS IR JŲ IDEOLOGIJAS ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO 1 DALIES ĮGYVENDINIMO

Vyriausybės atstovas Šiaulių ir Telšių apskrityse (toliau- Vyriausybės atstovas) gavo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau-Centras) 2025 m. birželio 11 d. raštą Nr. 13R-465, kuriuo prašoma Vyriausybės atstovo pateikti Radviliškio rajono savivaldybės tarybai reikalavimą įvykdyti Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo (toliau – Draudimo propaguoti įstatymas) nuostatas.

Draudimo propaguoti įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad viešojo objekto valdytojas (o kai objekto savininkas nežinomas, – žemės, ant kurios yra objektas, valdytojas), gavęs šio įstatymo 4 straipsnio 8 dalyje nurodytą Centro generalinio direktoriaus sprendimą, organizuoja viešojo objekto pašalinimą arba pakeitimą ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio sprendimo gavimo dienos, o jeigu sprendimas apskundžiamas teismui – nuo teismo sprendimo, kuriuo skundas atmestas, įsiteisėjimo dienos.

Draudimo propaguoti įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje viešasis objektas apibrėžiamas kaip viešosios paskirties įrenginys, paminklas, skulptūra, obeliskas, memorialinė lenta, kitas atminimui įamžinti skirtas objektas ar kitoks valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausantis ar jų valdomas arba valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje esantis, bet savininko neturintis turtas, juridinių asmenų patikėjimo teise valdomas valstybės ar savivaldybės turtas, viešoji vieta – gatvė, aikštė, parkas, skveras, laidojimo vietos ar kita visuomeninės paskirties

erdvė, taip pat šių objektų pavadinimas, renginiai ir įvykiai – vardinės premijos, konkursai ir kiti Įstatymo 3 straipsnyje numatytas nuostatas atitinkantys vieši veiksmai.

Vykdamas Radviliškio rajono savivaldybės veiklos administracinę priežiūrą, nustatyta, kad Centras 2024 m. liepos 2 d. priėmė sprendimą Nr. SVOA-102 „Dėl viešojo objekto pašalinimo“, kuriuo buvo nuspręsta, kad viešasis objektas, R. Žebenkos gatvės pavadinimas Baisogalos miestelyje, Radviliškio savivaldybėje, turi būti pašalintas. Šis sprendimą Radviliškio rajono savivaldybė turėjo įgyvendinti per 3 mėnesius nuo jo gavimo dienos, o jeigu sprendimas apskundžiamas teismui – nuo teismo sprendimo, kuriuo skundas atmestas, įsiteisėjimo dienos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 26 punktu, gatvių, aikščių, pastatų, statinių ir kitų savivaldybei nuosavybės teise priklausančių objektų pavadinimų suteikimas ir jų keitimas pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus kriterijus, priskirtas išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai.

2025 m. balandžio 24 d. vykusio Radviliškio rajono savivaldybės tarybos posėdžio metu 17 darbotvarkės klausimu buvo svarstomas Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimo projektas Nr. 25-6574 „Dėl R. Žebenkos gatvės pavadinimo pakeitimo“, kuriuo buvo numatyta pakeisti Baisogalos miestelyje R. Žebenkos gatvės pavadinimą į Mokslo gatvės pavadinimą. Pagal sprendimo projekto aiškinamajame rašte pateiktą informaciją, sprendimo projektu buvo siekiama įgyvendinti Centro 2024 m. liepos 2 d. sprendimą Nr. SVOA-102 „Dėl viešojo objekto pašalinimo“, tačiau Radviliškio rajono savivaldybės taryba sprendimo projektui nepritarė.

Vyriausybės atstovas 2025 m. gegužės 13 d. raštu Nr. S5-39-(5.16 Mr.) „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktoriaus sprendimų įgyvendinimo“ kreipėsi į Radviliškio rajono savivaldybės tarybą (pridedant kopiją merui) bei Centrą ir paprašė iki 2025 m. birželio 2 d. informuoti, kokių bei kada veiksnumo numato imtis Centras ir Radviliškio rajono savivaldybės institucijos, kad Draudimo propaguoti įstatymo nuostatos būtų įgyvendintos.

Radviliškio rajono savivaldybės meras 2025 m. birželio 4 d. raštu Nr. S-1748(8.24) „Dėl informacijos pateikimo“ Vyriausybės atstovą informavo, kad Radviliškio rajono savivaldybės taryba 2025 metų balandžio 24 d. vykusiam Radviliškio rajono savivaldybės tarybos posėdyje svarstė sprendimo projektą „Dėl R. Žebenkos gatvės pavadinimo pakeitimo“, kuriuo buvo siekiama įgyvendinti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus 2024 m. liepos 2 d. sprendimą Nr. SVOA-102 „Dėl viešojo objekto pašalinimo“, minėtam sprendimo projektui Taryba nepritarė. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nariai laisvu balsavimu išreiškė savo nuomonę dėl Sprendimo projekto, todėl šiuo metu imtis veiksnumo dėl minėto įstatymo nuostatų įgyvendinimo neplanuojama.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Radviliškio rajono savivaldybės taryba neįgyvendino Draudimo propaguoti įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, nes per šiame įstatyme nustatytą terminą neįvykdė Centro 2024 m. liepos 2 d. sprendimo Nr. SVOA-102 „Dėl viešojo objekto pašalinimo“ ar jo neapskundė teismui.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 8 straipsnio 2 dalies 1 punktu, **reikalauju** neatidėliojant įgyvendinti Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo 5 straipsnio 1 dalies nuostatos reikalavimą ir priimti sprendimą dėl viešojo objekto R. Žebenkos gatvės pavadinimo Baisogalos miestelyje, Radviliškio rajono savivaldybėje, pašalinimo.

Vyriausybės atstovo reikalavimą Radviliškio rajono savivaldybės taryba turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo reikalavimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, jeigu savivaldybės administravimo subjektas (šiuo atveju – Radviliškio rajono savivaldybės taryba), apsvarstęs Vyriausybės atstovo reikalavimą, atsisako jį vykdyti arba per nustatytą terminą nepraneša Vyriausybės atstovui apie priimtą sprendimą, Vyriausybės atstovas kreipiasi į teismą dėl savivaldybės administravimo subjekto neveikimo.

Taip pat informuoju, jog Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą reikalavimo įvykdymo terminą, jeigu gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto (šiuo atveju – Radviliškio rajono savivaldybės tarybos) prašymas šį terminą pratęsti. Prašymas nustatyti kitą reikalavimo įvykdymo terminą turi būti motyvuotas ir pagrįstas.

Atkreipiu Mero dėmesį į tai, kad vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie reikalavimą supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovas Šiaulių ir Telšių apskrityse

Rimvydas Pilibaitis